

Walne zebranie członków Wydziału Nauk Rolniczych i Leśnych Polskiej Akademii Nauk

Общее собрание членов Отделения сельскохозяйственных
и лесохозяйственных наук Польской Академии Наук

Solemn meeting of the members of the Department of Agricultural and
Forest Sciences of the Polish Academy of Sciences

Z inicjatywy sekretarza Wydziału Nauk Rolniczych i Leśnych PAN prof. dra B. Dobrzańskiego drugie w ubiegłym roku plenarne zebranie członków Wydziału odbyło się 5 listopada w Ośrodku Metodyczno-Szkoleniowym Instytutu Badawczego Leśnictwa w Sękocinie. Celem posiedzenia było zapoznanie się z aktualną sytuacją i perspektywami rozwoju nauk leśnych na tle roli, jaką leśnictwo odgrywa w dynamice rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, oraz na tle wzrastającego wielostronnego wpływu lasu na warunki życia współczesnego człowieka.

Dla podkreślenia znaczenia, jakie Wydział przykłada do rozwoju nauk leśnych, i wspólnego przedyskutowania roli i zadań nauk leśnych zebranie plenarne Wydziału rozszerzono o udział w nim Prezydium PAN w osobie wiceprezesa prof. dra S. A. Piętaśka, kierownictwa Ministerstwa Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego (na zebraniu obecny był wiceminister Piętaśka), przewodniczących komitetów naukowych Wydziału, dziekanów wydziałów leśnych Akademii Rolniczych, członków prezydiów Komitetu Nauk Leśnych i Komitetu Technologii Drewna PAN, przedstawicieli Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych oraz prezesa PTL prof. dra Fr. Krzysika.

Podstawą wyjściową dyskusji były referaty: prof. dra Zygmunta Obmińskiego, przewodniczącego Komitetu Nauk Leśnych PAN, oraz doc. dra Zygmunta Patalskiego, dyrektora IBL. Referaty są opublikowane w bieżącym numerze „Sylwana”.

W dyskusji nad referatami zabrało głos 20 uczestników. Wszystkie wystąpienia cechowała troska o dalszy i prawidłowy rozwój nauk leśnych, o pełniejsze zabezpieczenie i wykorzystanie zarówno produkcyjnych jak i pozaprodukcyjnych funkcji lasów. Stwierdzono, że zagadnienia leśnictwa muszą znaleźć się w centrum uwagi nauki. Propozycję prof. dra Z. Obmińskiego dotyczącą potrzeby opracowania modelu nauk leśnych uznano za bardzo cenną. W zmieniających się warunkach cywilizacji las i gospodarka leśna odgrywa niepomniernie większą rolę w życiu człowieka niż to się do niedawna sądziło. U podstaw rozwoju nauk leśnych legła dopiero rozwijająca się nauka o wielostronnych funkcjach lasu. Podkreślono, że las jest niezbędny dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju

zarówno jako główny producent niezwykle cennego surowca, jakim jest drewno, jak również jako niezastąpiony czynnik ochrony naturalnego środowiska człowieka. Przed gospodarką leśną stanęły nowe wielkie zadania. W zmienionej sytuacji nauki leśne muszą określić właściwe drogi rozwoju tej gospodarki. Uznano więc za konieczne przystąpienie do opracowania nowoczesnej teorii leśnictwa i do określenia takiego modelu nauk leśnych, który by odpowiadał ich nie tylko obecnym, ale i przyszłym funkcjom i celom. Dyskutanci rozwinęli z różnych punktów widzenia poglądy, że podstawowym zadaniem współczesnego gospodarstwa leśnego jest pokrywanie rosnącego zapotrzebowania na drewno i pozostałe produkty leśne, a ponadto wydatne zwiększenie funkcji rekreacyjnych, wodochronnych, glebochronnych i innych związanych z melioracją i ochroną środowiska przyrodniczego. W związku z tym podkreślono potrzebę wzbogacenia zasobów leśnych, intensyfikacji produkcji leśnej oraz rozbudowanie infrastruktury gospodarczo-leśnej do stopnia zapewniającego stały wzrost wszechstronnej użyteczności lasów dla społeczeństwa.

Bardzo ważne w dyskusji były wypowiedzi zwracające uwagę na konieczność integracji nauk leśnych z technologią drewna. Ta integracja jest konieczna, ponieważ łączne wystąpienia leśników i drzewiarzy będą stimulatorem decyzji gospodarczych. Ponadto integracja nauk leśnych i nauk drzewnictwa przyczyni się do najpełniejszego wykorzystania produktów leśnych.

Na podstawie referatu doc. dra Zygmunta P a t a l a s a zwrócono uwagę na konieczność współpracy IBL z Ministerstwem Rolnictwa. Problem lasu należy rozpatrywać w aspekcie czynnika ekologicznego i zwiększenia produkcji roślinnej, a to z uwagi na fakt, że dotychczasowe rozmieszczenie lasów było przypadkowe. Konieczne jest, aby w obecnym etapie rozwoju naszej gospodarki narodowej rozmieszczenie lasów bardziej odpowiadało racjonalniejszemu zagospodarowaniu przestrzennemu kraju. W dyskusji podkreślano ważny problem nawożenia lasów. Cykl produkcyjny lasu jest bardzo długi, co wpływa na wydłużenie okresu amortyzacji poniesionych nakładów. Ten fakt wymaga wzmożonego działania i opracowania właściwego systemu nawożenia w zależności od gleby, warunków ekologicznych, składu i wieku drzewostanów.

Ze sprawą nawożenia wiąże się problem melioracji. Prof. N a w r o c k i uważa, że należy krytycznie ustosunkować się do zagadnienia melioracji odwadniających w dużych kompleksach leśnych.

Mówcy postulowali też, aby w sposób zdecydowany zaostrzyć dyscyplinę turystyki w lasach. Turystyka dla dobra lasów musi być kontrolowana.

W odniesieniu do przedstawionego w referacie doc. dra P a t a l a s a rozwoju kadry, obecny na zebraniu wiceprezes PAN prof. dr S. A. P i e n i ą ż e k, wyraził opinię, że Instytut przewiduje zbyt skromny wzrost i rozwój kadry naukowej. IBL jest jedynym w kraju instytutem leśnym, ale ma zbyt mało profesorów. Prof. dr S. A. P i e n i ą ż e k zasugerował, aby w celu uintensywnienia rozwoju kadry naukowej Instytut organizował wspólnie ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego kursy doktorskie i habilitacyjne, a opierając się na dobrych przykładach, np. USA, gdzie istnieje specjalna szkoła podnosząca kwalifikacje pracowników naukowo-badawczych, można i u nas podjąć próby uintensywnienia kadry naukowej dla potrzeb leśnictwa.

Tematyka przedstawiona w wygłoszonych referatach pozwoliła na zapoznanie się z problemami ważnymi dla dalszego rozwoju nauk leśnych i Instytutu oraz poznania ogromu pracy badawczej i szkoleniowej jaką prowadzi Instytut.

Ożywiona dyskusja, której najważniejsze momenty tutaj podano, wykazała duże zainteresowanie naukami leśnymi i ich rozwojem wszystkich członków Wydziału Nauk Rolniczych i Leśnych. Ponadto oceniono najchętniej gościnność Instytutu i dobrą organizację plenarnego posiedzenia członków Wydziału Nauk Rolniczych i Leśnych PAN w Ośrodku Badawczo-Szkoleniowym Instytutu w Sękocinie.

Wanda Siwek

Z LITERATURY

KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU A OCHRONA PRZYRODY — Konrad Buchwald, Wolfgang Engelhardt. Wybór z 4-tomowej książki wydanej w języku niemieckim, uzupełniony pracami polskich autorów. PWRiL, 1975, str. 824, cena 150 zł.

Z książki, która już zwróciła uwagę specjalistów różnych dziedzin, w tym leśników, a została przełożona na język polski i opacowana dla potrzeb naszego kraju przez drukującego swe prace również w „Sylwanie” prof. dra Zygmunta Obmińskiego, podajemy tytuły kilku rozdziałów: Krajobraz i jego składniki, który został napisany przez Otto Bernigera; Krajobraz i człowiek — autorstwa kilku osób; Historia rozwoju ochrony przyrody i krajobrazu w Polsce — autorstwa Edward Więcko; Polskie prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego — autorstwa Ludwika Jastrzębskiego; Pielęgnowanie krajobrazu otwartego — najobszerniejszy rozdział pracy napisany przez wielu autorów; Pielęgnowanie krajobrazu zasiedlonego — też autorstwa wielu autorów; Problemy gospodarki środowiskiem przyrodniczym a ochrona krajobrazu w Polsce, rozdział napisany przez Stefana Kozłowskiego.

Książka wypełnia dotkliwą lukę, jaka istniała dotychczas na polskim rynku księgarskim. Stąd ogromnie słuszne są następujące słowa Zygmunta Obmińskiego w przedmowie do polskiej adaptacji „Kształtowania krajobrazu a ochrona przyrody”, które tu pozwalamy sobie przytoczyć: „...brak było w naszym piśmiennictwie dzieła podstawowego, które całościowo obejmowałoby współczesne zagadnienia krajobrazowej biologii i inżynierii, ukazane z punktu widzenia różnych gałęzi gospodarki narodowej. Chcąc przynajmniej częściowo i możliwie szybko lukę tę wypełnić, PWRiL podjęło myśl wydania niniejszej książki z przewidywaniem, że zainteresuje ona zwłaszcza architektów krajobrazu, biologów, leśników, rolników, przedstawicieli różnych dziedzin inżynierii lądowej i wodnej, ekspertów do spraw ochrony środowiska przyrodniczego, działaczy ochrony przyrody itp.”.

ATLAS SZKODNIKÓW OWADZICH DRZEW LEŚNYCH — Vladimír Novák, ilustracje — Ferdinand Hrozinka i Bohumil Stary, PWRiL 1975, str. 133, cena 100 zł.

Polskie wydanie książki wymienionych wyżej czeskich autorów, zawiera m. in. barwne tablice dużego formatu ukazujące poszczególne gatunki waż-